

Aannemers van funderingswerken doen hun best, maar de V&G-coördinatie is nog altijd onvoldoende

Europese aannemers van funderingswerken zetten zich al jarenlang in voor een veilige werkplek.

Er zijn al veel verbeteringen doorgevoerd, zowel op het gebied van materieel als de organisatie op de bouwplaats. Funderingsmachines zijn verbeterd, waardoor de machinisten in mindere mate worden blootgesteld aan trillingen, lawaai, extreme temperaturen en schadelijke uitlaatgassen. Nieuwere machines zijn vaak uitgerust met technische hulpmiddelen zoals camera's voor beter zicht rondom de machine, liftbakken langs de makelaar, elektronische registratie van de verticaalstand van de makelaar, automatische correctiemogelijkheden en veiligheidsmaatregelen bij takel- en hijswerk. Verplichte inspecties tijdens de installatie en de uitvoer garanderen technische veiligheid gedurende de gebruikperiode.

Aannemingsbedrijven in de funderingsbranche hebben hun V&G-beleid aanzienlijk verbeterd. Naast verplichte certificering krijgen werknemers van hun werkgever trainingen op het gebied van gezondheid en veiligheid, terwijl risicoanalyses, opstartbijeenkomsten en toolboxmeetings inmiddels de norm zijn.

Veiligheid en gezondheid moeten echter voor iedereen op de bouwplaats van primair belang zijn, en dat geldt ook voor de klant. Ondanks alle inspanningen van brancheverenigingen en bouwbedrijven in de funderingsbranche komt het nog steeds voor dat acties (of het gebrek daaraan) van klanten de veiligheid in gevaar brengen, en dit probleem wordt steeds groter.

Planning: Er wordt onvoldoende tijd besteed aan de planning van de veiligheid van bouwwerkzaamheden. Klanten willen dat hun investering zo snel mogelijk wordt omgezet in een eindproduct dat aan hun eisen voldoet. Het plaatselijke publiek wil het onvermijdelijke ongemak veroorzaakt door bouwplaatsen zoveel mogelijk beperken. Dit leidt tot krappe werkschema's en overlappende taken waarbij grote vraagtekens geplaatst kunnen worden bij de veiligheid.

Ruimte op de bouwplaats: Aannemers krijgen vaak een werkplanning waarin niet voldoende ruimte voor veiligheid is. Er worden creatieve oplossingen bedacht om de mijlpalen te behalen. Dit betreft bijvoorbeeld ploegendiensten, overuren en samenvallen van activiteiten. Aannemers voor funderingswerk krijgen vaak het verzoek om met verschillende machines tegelijkertijd op een te krappe bouwplaats te werken. Voor funderingswerk is soms meer dan één funderingsmachine en/of hijskraan nodig. Er zijn ook machines nodig om materialen aan te leveren (geprefabriceerde betonnen palen, nat beton, bewapeningskooien, enz.) of af te voeren, zoals grond. Rupskranen, hulpkranen, bulldozers, graafmachines en betonpompen worden vaak op bouwplaatsen ingezet. Gerelateerde werkzaamheden, zoals het storten, uitvlakken en afstrijken van beton, vinden snel na elkaar plaats, of vrijwel 'onder' de funderingsmachine, om alles maar op tijd af te kunnen krijgen. Vanuit het oogpunt van veiligheid (en kwaliteit) is dit niet de beste oplossing.

Afb. 1: Een drukke bouwplaats vereist veiligheidsmanagement en -coördinatie van de allerhoogste kwaliteit

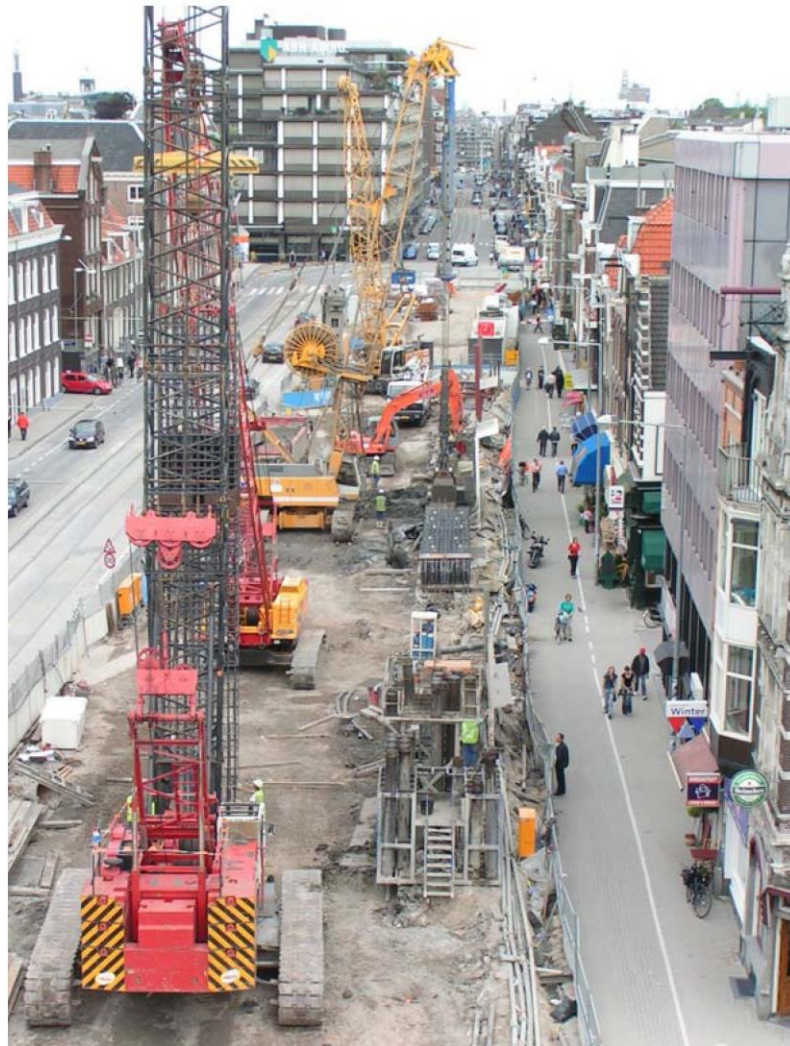
Ruimte rondom de bouwplaats: Klanten zijn zich meestal wel bewust van de noodzaak van een stabiel bouwterrein voor heimachines en het personeel dat op deze machines werkt. Stabiliteit van het materieel is niet alleen cruciaal voor de veiligheid van de bouwvakkers en het andere personeel op locatie, maar ook voor de veiligheid van iedereen rondom de bouwplaats. Het werk omvat daarnaast hijswerkzaamheden en andere gevaren gerelateerd aan funderingsmachines. Ondanks de voorzorgsmaatregelen kunnen er altijd ongelukken gebeuren en in de praktijk gebeurt dat ook. Er moet meer gedaan worden om deze ongelukken te voorkomen.

Omwonenden staan vaak niet te springen om overlast en omleidingen en dat is goed te begrijpen. Er moet echter meer begrip gekweekt worden voor wat nodig is voor een veilige uitvoer van de werkzaamheden. Soms blijven straten toegankelijk voor verkeer die eigenlijk tijdelijk afgesloten zouden moeten worden om de werkzaamheden veilig uit te voeren. Op locaties waar bouwvakkers verplicht helmen en gehoorbescherming moeten dragen lopen passanten aan de andere kant van het hek vlak langs de funderingsmachine, zonder enige vorm van persoonlijke bescherming.

Veiligheid op de bouwplaats wordt gereguleerd door Europese wetgeving. Hoewel er kleine verschillen kunnen bestaan tussen de nationale interpretaties, blijft de hoofdzaak altijd hetzelfde. Volgens de EU-richtlijn 92/57/EEG inzake tijdelijke en mobiele bouwplaatsen is de klant verantwoordelijk voor de coördinatie van gezondheid en veiligheid tijdens alle bouwwerkzaamheden. Dit geldt zowel voor de ontwerpfase als de uitvoering.

Tijdens de ontwerpfase wordt de coördinatie uitgevoerd door de klant of een door de klant ingehuurd derde. Tijdens de uitvoering wordt de coördinatie van gezondheid en veiligheid vaak

toegewezen aan de hoofdaannemer. De V&G-coördinator moet tijdens de bouw op locatie zorgen voor een veilig ontwerp en veilige en gezonde arbeidsomstandigheden.

Afb. 2: Het publiek wandelt vaak zonder enige bescherming langs het hek van de bouwplaats.

Projectveiligheidsplannen die tijdens de ontwerpfase van het project zijn gemaakt, zijn vaak van zeer slechte kwaliteit. In sommige gevallen wordt slechts een aantal standaardrisico's opgeschreven, zonder in te gaan op de specifieke risico's van het project, locatiespecifieke risico's of de te gebruiken funderingstechniek. Dit kan misschien deels verklaard worden door een beperkte locatiespecifieke kennis van de ontwerpers met betrekking tot veiligheidskwesties. Veiligheid is een zaak voor ervaren mensen. Kennis over veiligheid kan niet verkregen worden zonder een grondig begrip van het reilen en zeilen op de bouwplaats, de manier waarop deze wordt geleid en de processen die daar plaatsvinden. Bij dit proces dienen deskundige partijen betrokken en geconsulteerd te worden om hiaten in de kennis op te vullen.

Coördinatie van veiligheid en gezondheid tijdens de ontwerpfase biedt een uitgelezen kans om de gezondheid en de veiligheid van werknemers, omwonenden en passanten positief te beïnvloeden. Een veiligheids- en gezondheidsplan is verplicht voor bouwwerkzaamheden waarbij risico's gelden en de risico's die zijn vastgesteld zijn bepalend voor de daaropvolgende besluiten in het ontwerp. Veiligheid speelt altijd een cruciale rol bij de planning en de beschikbaarheid van het operationele gebied, ongeacht de techniek.

Het wordt tijd dat klanten en hoofdaannemers hun juridische verantwoordelijkheid serieus

nemen en beginnen met het maken van deugdelijke risicobeoordelingen.

European Federation of Foundation Contractors www.effc.org